

E-rēķinu aprites risinājums

1. Esošās situācijas apraksts

Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra sēdē (prot.nr.50 46.§) tika izskatīts informatīvais ziņojums "Par papildu valsts budžeta saistību uzņemšanos Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (*Connecting Europe Facility*) līdzfinansētā projekta "Eiropas elektroniskais rēķins" (*e-Invoices CEF Project*) īstenošanai", kas paredz Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (*Connecting Europe Facility*) līdzfinansētā projekta "Eiropas elektroniskais rēķins" (*e-Invoices CEF Project*) apstiprināšanas gadījumā atļaut Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (VRAA) uzsākt īstenot projekta aktivitātes un uzņemties papildu valsts budžeta ilgtermiņa saistības projekta aktivitāšu īstenošanai. 2019. gada 27. februārī tika saņemts projekta apstiprinājums, kā rezultātā VRAA ir uzsākusi līguma slēgšanas procesu, pēc kura tiks uzsākta projekta realizācija. Projekta ietvaros VRAA integrēs elektronisko rēķinu apriti vienotā sistēmā – Drošā elektroniskās piegādes platformā (e-adrese) un izveidos e-adreses slēgumu ar piegādes sistēmu, kas nodrošina elektronisko rēķinu pārrobežu saņemšanu (*Pan-European Public Procurement On-Line* - PEPPOL), kā arī elektronisko rēķinu nodrošināšanu publisko iepirkumu procedūrās. Izstrādātais risinājums nodrošinās e-rēķinu saņemšanu un sūtīšanu bez papildu investīcijām, izmantojot e-adreses risinājumu. Tiešās pārvaldes iestādēm pēc minētā projekta noslēguma tas tiks noteikts kā obligāts e-rēķinu aprites kanāls, kā arī tiks nodrošināta iespēja automatizēt e-rēķinu apstrādi iestādes ietvaros, ja pie e-adreses saskarnes tiks integrēta informācijas sistēma, kuras ietvaros tiek apstrādāti rēķini (piemēram, grāmatvedības informācijas sistēma).

Projekta realizācijas un ar to saistīto pilnveidojumu ietvaros tiks nodrošināts tas, ka e-rēķinu aprite starp publiskās pārvaldes iestādēm un privātpersonām (t.sk., juridiskām personām) tiks nodrošināta izmantojot jau esošo un obligāti izmantojamo risinājumu (e-adrese), kā arī tiks nodrošināta iespēja iestādēm pie e-adreses integrēt finanšu pārvaldības un grāmatvedības sistēmas, tādējādi nodrošinot e-rēķinu automatisku apstrādi iestādes finanšu pārvaldības un grāmatvedības sistēmās. Projekta realizācijas un ar to saistīto pilnveidojumu ietvaros tiks nodrošināta publiskajai pārvaldei centralizēta integrācija pie PEPPOL mezglu punkta, kas direktīvas 2014/55/ES¹ prasībām ir obligāta.

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/55/ES (2014. gada 16. aprīlis) par elektroniskajiem rēķiniem publiskā iepirkuma procedūrās

2. Administratīvo resursu ietaupījums, kas veidojas no sistēmas lietošanas

Neizmantojot e-rēķinu aprites risinājumu, direktīvas 2014/55/ES² prasību nodrošināšanai katrai iestādei būtu jāveido integrācija ar PEPPOL mezgla punktu, jāiepērk e-rēķinu apmaiņa ar PEPPOL mezglu punktu kā pakalpojums. Papildus tam būtu jāizstrādā savs risinājums e-rēķinu aprites nodrošināšanai, kas radītu vēl lielākas izmaksas un cilvēkresursu ieguldījumu. Turpretī, lai nosūtītu vai saņemtu e-rēķinu caur VRAA veidoto e-rēķinu aprites risinājumu, kas tiks ietverts e-adreses informācijas sistēmas funkcionalitātē, iestādei nebūs jāveic papildu pielāgojumi informācijas sistēmās.

Iestādei e-rēķinu aprite būtu organizējama vienā no diviem veidiem:

1) iepērkot risinājumu vai pakalpojumu. Līdz ar to katrai iestādei būtu nepieciešams veikt iepirkumu un slēgt līgumu par integrāciju pie PEPPOL mezglu punkta vai par PEPPOL mezglu punkta pakalpojumu, kā arī e-rēķinu apstrādes sistēmas risinājumu vai pakalpojumu. 1.tabulā ir uzskaitīts iepriekšminēto darbu nodrošināšanai iestādēm nepieciešamais cilvēkresursu ieguldījums.

1.tabula

Iepirkumu realizācija un līgumu sagatavošana e-rēķinu aprites nodrošināšanai		
Iestāžu skaits	159*	iestādes
Iepirkuma realizācijai un līguma slēgšanai patērētais laiks	5	cilvēkdienas
Kopā patērētais laiks iepirkuma realizācijai un līguma slēgšanai patērētais laiks	795	cilvēkdienas
1 amata vieta	224	cilvēkdienas
Ietaupītās amata vietas	3,55	cilvēkslodzes

Šajā gadījumā ar e-rēķinu aprites risinājuma ieviešanu nozares ministriju un to padotības iestāžu darbā tiek ietaupītas 3,55 jurista amata vietas (21.amatu saime, 10.mēnešalgu grupa, III B līmenis) gadā, kas kopumā sastāda 68 033,83 *euro* ietaupījumu gadā.

2) apstrādājot ienākošos e-rēķinus manuāli (skatīt 2.tabulu).

Vidējais rēķina apstrādes laiks (ja rēķinu saņem papīra formātā) līdz nodošanai uz saskaņošanu tiek aprēķināts, balstoties uz šādām darbībām:

1. Rēķina ieskenēšana un/vai faila saglabāšana;
2. Rēķina informācijas ievietošana grāmatvedības sistēmā - faila pievienošana un nepieciešamās informācijas par rēķinu (attiecīgais klients, līgums, pamatojums, finansējums, EK kods, struktūrvienībā, tiek aizpildīta grāmatošanai nepieciešamā informācija u.c.) aizpildīšana.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/55/ES (2014. gada 16. aprīlis) par elektroniskajiem rēķiniem publiskā iepirkuma procedūrās

Ja rēķins tiek iesūtīts e-rēķinu formātā, tad minētās darbības aizņem krietni mazāk laika, jo to veikšana ir daļēji automatizēta, t.i., nav jāveic iepriekš minētās darbības.

2.tabula

Esošo rēķinu un e-rēķinu aprites nodrošināšana		
Iestāžu skaits	159	iestādes
Vidējais ienākošo rēķinu apjoms mēnesī iestādē	10	rēķini
Kopējais rēķinu skaits visās iestādēs gadā	38160	rēķini
Vidējais rēķinu apstrādes laiks līdz nodošanai uz saskaņošanu – e-rēķinu aprites risinājuma gadījumā	1	minūte
Vidējais rēķinu apstrādes laiks līdz nodošanai uz saskaņošanu – manuālas apstrādes gadījumā	12	minūtes
Darbinieka darba ietaupījums uz vienu rēķinu	11	cilvēkminūtes
Darba ietaupījums uz visiem rēķiniem	6996	cilvēkstundas
Darba ietaupījums uz visiem rēķiniem	874,5	cilvēkdienas
1 amata vieta	224	cilvēkdienas
Ietaupītās amata vietas	3,9	cilvēkslodzes

Ar e-rēķinu aprites risinājuma ieviešanu iestāžu darbā tiek ietaupītas 3,9 lietvežu amata vietas (3.amatu saime, 11.mēnešalgu grupa, IV. līmenis) gadā valsts pārvaldē, kas kopumā sastāda 92 564,60 *euro* ietaupījumu gadā (ieskaitot arī darba vietu uzturēšanas izmaksas) salīdzinot ar to, ja rēķini tiktu apstrādāti manuāli.

Nemot vērā abas alternatīvas, secināms, ka VRAA īstenotā e-rēķinu aprites risinājuma ieviešana iestāžu darbā ietaupīs vismaz 3,55 jurista amata vietas (21.amatu saime, 10.mēnešalgu grupa, III B līmenis) gadā valsts pārvaldē, kas kopumā sastāda 68 033,83 *euro* ietaupījumu gadā.

3. Sistēmai šobrīd pieejamais cilvēkresursu apjoms

Šobrīd risinājums nav ieviests, tādēļ personāla, kas risinājumu uztur, nav.

4. Papildus nepieciešamie cilvēkresursi risinājuma ieviešanai un uzturēšanai

Lai nodrošinātu sistēmas ieviešanu un uzturēšanu, kā arī risinājuma attīstībā un uzturēšanā esošo speciālistu aizvietošanu, ir nepieciešami:

- 1 sistēmu analītiķis;
- 1 sistēmu administrators.

Sistēmu analītiķis nodrošinās nepieciešamo izmaiņu pieprasījumu sagatavošanu, pasūtīšanu, risinājuma testēšanu, risinājuma attīstības plānošanu un uzturēšanu, sniegs tehniska rakstura konsultācijas risinājuma izmantotājiem.

Sistēmu administrators nodrošinās programmatūras piegāžu uzstādīšanu, testēšanu, risinājuma monitoringu, risinājuma administrēšanu, kā arī sniegs tehniska rakstura konsultācijas risinājuma izmantotājiem.

Rezultātā no 2020. gada papildus ir nepieciešami 73 129 *euro* gadā, tajā skaitā vienreizējs maksājums darbinieku darbavietas iekārtošanai 5 554 *euro* apmērā, un sākot ar 2021.gadu – 67 575 *euro* ik gadu:

- 1 sistēmu analītiķis (19.4.amatu saime, 12.mēnešalgu grupa, IV līmenis), kam atalgojumam nepieciešami 30 656.43 *euro* gadā, darba vietas iekārtošanai 2 777 *euro* (atbilstoši VRAA aprēķiniem) un darbavietas uzturēšanai 3 131 *euro* (atbilstoši VRAA aprēķiniem) gadā;
- 1 sistēmu administrators (19.5.amatu saime, 12.mēnešalgu grupa, IV A līmenis), kam atalgojumam nepieciešami 30 656.43 *euro* gadā, darba vietas iekārtošanai 2 777 *euro* (atbilstoši VRAA aprēķiniem) un darbavietas uzturēšanai 3 131 *euro* (atbilstoši VRAA aprēķiniem) gadā.

3.tabula. Nepieciešamais papildu finansējums un papildu amata vietas

	2020. gads	2021. gads	2022. gads un turpmāk
Atlīdzība	61 313	61 313	61 313
Darba vietu izveide	5 554		
Darba vietas uzturēšana	6 262	6 262	6 262
Finansējums kopā	73 129	67 575	67 575
Amata vietu skaits	2	2	2

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs
Pūce

J.

Edgars Cīrulis, 67079076
edgars.cirulis@vraa.gov.lv

Vineta Brūvere, 67026575
vineta.bruvere@varam.gov.lv